

N:o 8.

Ank. till Riksd. Kansli den 10 Mars 1885, kl. 1 e. m.

Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 3, i anledning af en af Herr P. Pehrsson i Törneryd afgifven motion om utverkande på diplomatisk väg af hemorts rätt i Danmark och Tyskland åt svenskar, hvilka under en viss längre tid oförvitligen försörjt sig sjelfva.

I motion N:o 133 har Herr *P. Pehrsson* i Törneryd inom Andra Kammaren föreslagit, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse till Konungen anhålla, att underhandlingar å diplomatisk väg måtte inledas med grannländerna, i synnerhet Danmark och Tyskland, om vinnande af hemorts- och försörjningsrätt derstädes för sådant svenskt arbets- och tjenstefolk, som under viss längre tid i nämnda länder oförvitligen försörjt sig sjelfva.

Detta ärende har under de senare åren varit icke mindre än tre gånger behandladt af Andra Kammaren.

Första gången väcktes 1875 motion af Herr Lasse Jönsson om beredande på ministeriel väg af sådan öfverenskommelse mellan Sverige, Danmark och Tyskland att, när invånare från det ena landet under fem års tid oafbrutet vistats inom något af de öfriga rikena, de skola der åtnjuta hemortsrätt.

Andra gången väcktes 1876 motion af Herr A. P. Lind om skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående öfverenskommelse mellan Sverige å ena sidan samt Tyska riket, Danmark och Norge, eller endast Norge å andra sidan, i fråga om hemortsrätt.

Bih. till Riksd. Prot. 1885. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 6 Häft.

Slutligen väcktes 1882 af Herr Sven Andersson motion om utverkande på ministeriel väg af hemorts rätt i Danmark och Tyskland åt svenskar, hvilka en viss tid oafbrutet uppehållit sig i något af nämnda länder. Men alla dessa motioner hafva ej kunnat tillvinna sig hvarken Utskottens tillstyrkan eller Riksdagens bifall, hufvudsakligen af det skäl, att man ansett det vara föga sannolikt, att underhandlingar med främmande länder angående denna sak skulle röna någon framgång.

Någon större utsigt för närvarande att bringa denna för öfrigt mycket behjertansvärda sak till en god lösning i den rigtnig, motionären föreslagit, förefinnes icke. Så länge enligt svensk lag en utlänning icke i något fall kan förvärfva hemorts rätt här i hemlandet, så torde man billigtvis icke kunna fordra sådan hemorts rätt för svenskar i utlandet. Dock kan i Danmark utlänning genom oafbrutet vistande under fem år inom samma kommun förvärfva hemorts rätt. Då nu utflyttning af svenskar till Danmark och Tyskland förekommer i mycket större utsträckning än tvärt om, och det därför vida oftare inträffar, att svenskar i Danmark eller Tyskland råka i nödstäld belägenhet och måste anlita fattigvården, än händelsen är med danskar och tyskar i Sverige, så torde hvarken Danmark eller Tyskland, der kommunerna sålunda ofta nog få utbetala *tillfälligt* fattigunderstöd, kunna förutsättas vara villiga att ingå på förpligtelsen att lemna hemorts rätt och derigenom *permanent* understöd åt våra landsmän.

Hvad särskildt Danmark beträffar, så har hittillt gjorts och kommer helt säkert att mot hvarje ny framställning göras den invändningen, att dess fattigvårdslagstiftning är vida liberalare mot utlänningar än den svenska. Möjligen invändes emellertid, att, i trots af den ringa utsigt till framgång underhandlingar i det angifna syftet hafva, de nu rådande olägenheterna äro så stora, att försök det oaktadt borde göras, och att en skrifvelse derom från Riksdagen skulle blifva en lämplig utgångspunkt för Regeringen vid inledandet af de åtgärder, som kunna anses föra till målet. Utskottet har dock vid förfrågan i Utrikesdepartementet inhemtat, att saken är föremål för Regeringens uppmärksamhet, hvarom bland annat den omständighet bär vittne, att underhandling, åsyftande att danskfödda hustrur till svenskar samt barn af sådana äktenskap icke må till Sverige öfversändas, om de, bosatta i Danmark, der fallit fattigvården till last, sedan någon tid är förberedd. Dertill kommer nu också, att många för kommunerna betungande fall af fattigvård möjligen skulle kunna undvikas genom en strängare kontroll å värfningen af tjänstefolk till

Danmark och Tyskland. I detta afseende torde den nya författningen af 28 November 1884, hvilken afser både kontroll å kommissionärerna och hjälp åt tjenstehjonen, komma att verka till gagn.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, anser sig Utskottet böra hemställa,

att ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

På Utskottets vägnar:

E. VON DER LANCKEN.
